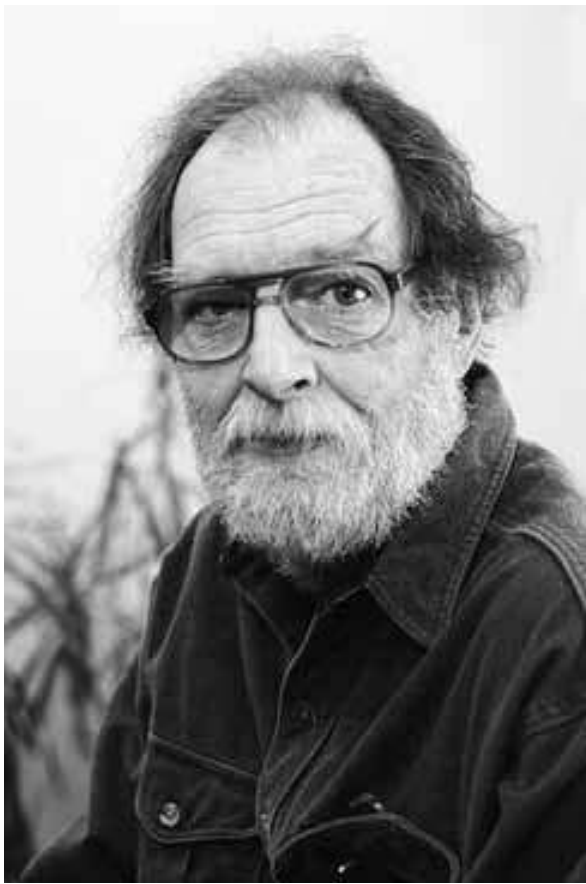

CHUCK DYKE

Aidanviertä kulkiessa

Kun talven lumi alkaa olla tarpeeksi kantavaa lumikengille, kierrän tiluksilla: alas puronuomaan, sillan yli, korkean likusteriaidan syrjää, tontin takapuolelle, missä on vielä vähän ruusupensasaitaa, ja takaisin toista laitaa pitkin, missä on ihan oikeaa ai-taakin, kunnes olen taas talon takaovella. Retki vie vii-tisen minuuttia, enkä oikein tiedä, miksi aina kuljen sen. Jokusta pudonnutta oksaa lukuun ottamatta se on aina samanlainen. Kesällä en koskaan käy siellä muuten kuin niittämässä takavainiota, mutta silloin keskityn aivan toisiin asioihin.

Jos olisin koira, kusitauot keskeyttäisivät matkante-koani. Olen kyllä harkinnut asiaa mutten koskaan ko-keillut. Ne naapurit. Eikä minulla muutenkaan ole tar-vetta merkata reiviiriäni. Likusteri ja ruusut hoitavat sen homman. Kauan ennen saapumistani näille nurkille joku istutti tontin sivuille ja takarajalle trumpettipuita ja he-voskastanjoita, ja nekin ruikkivat alati puolestani.

Ei ole epäilystäkään että pensaat ja puut ovat inhi-millisten rajojen merkkejä. Kaikille muille niissä eläville ne ovat keskusta eikä reunaa. Se, missä minä astelen rajoilla kulkiessani, on heidän rajamaataan: ei ihan au-tiomaata, mutta paljon epäystävällisempää kuin se voisi olla, jos en ajaisi nurmikkoa.

Menneinä päivinä, kun Lännessä kasvatettiin karjaa, paimennettiin lompaita ja tongittiin multaa, aidanvieriä ei kuljettu jalan. Kukaan ei jaksanut kävellä niin pitkälle, joten satuloitiin hepo ja lähdettiin rajoille *ratsain*. Jotkut kaverit tekivät sitä koko elämänsä: matkatessaan he korvasivat mädäntyneet aidanseipäät ja ruostuneen piikki-langan. Nykyisin he hyppäävät Bronconsa tai Rangerinsa etuistuimelle. Detroitissa se kyllä muistetaan (mikäli te vielä muistatte Detroitin).

Koolla on merkitystä. Jos voit kulkea maasi aidan-vieret jalan, olet olemassaolon mittakaavassa höyhensar-jalainen. *American Empire* (1942) on klassinen elokuva Teksasin karjalaidunten aidoista, hätkähdyttävä Holly-woodin tunnustus niiden pituudesta. ”Kuinkas isot ti-lukset sinulla on, *podner*?” ”Kolme Rangerin tankillista.” ”Jaa, pikku läntti sit.”¹ Kuinkahan monta tankillista

”Jos olisin koira, kusitauot keskeyttäisivät matkantekoani.”

Australian surullisen kuuluisa jäniksenkestävä aita veisi?

Rajojen vartioinnista voidaan puhua missä mittakaavassa tahansa. Joskus lumikävelynikin päätyy siihen. Millaisia jälkiä löydän? Ovatko peurat vaellelleet tänne asti? Jos ne ovat, on minun tehtävä asialle jotain ennen kuin lunta tulee lisää. Ankarana talvena peurat voivat kuoria puuntaimen yli metrin korkeudelta. Jäniksenjalkiä? Totta kai, mutta löytyykö yhtään kojootin tai ketun jälkiä? Kerran löysin tontinkulmalta jäniksenpolun päästä täydellisen lumeen kaiverretun haukan, siivet levällään – ja keskeltä pikkuisen verilammikon. Sen jälkeen ei mitään. Poliisi tuli paikalle liian myöhään jänöä auttaakseen, mutta haukkojenkin pitää syödä.

Rajavartijana olen melko hyväntahtoinen. Keräilen pudonneita oksia tai tuulen toisinaan tuomia muovipusseja oksistosta. Lumi peittää joitain asioita, joita näkisin kesällä, mutta lehtien puute tuo näköksälleni sen, minkä kesä on piilottanut. Saan nähdä, missä pesii se punarinta, joka huusi minulle koko viime kesän.

Toisenlainen partiointi voi olla hyväntahtoista, mutta ei välttämättä. Lähikaupungissa partioidaan enimmäkseen poliisiautoilla, mutta joissain kaupunginosissa on vielä korttelipoliiseja. Jälkimmäiset alueet ovat turvallisempia – mutta pidähän varasi sen kausaalisen päättelyn kanssa. Kuten muuallakin, kävely kertoo pienestä mittakaavasta. Amerikan imperiumissa ison luokan partiointia tarvitaan muualla, sekä siellä, missä korttelipoliisit eivät kävele, että ennen kaikkea Yhdysvaltain ja Meksikon välisellä raja-aidalla. Se on tuhansien kilometrien päässä lähikaupungistani, ja sitä partioidaan panssariajoneuvoilla, mutta on se silti masentavan lähellä. Jos panssariajoneuvot eivät löydä etsimiään huumeita, ne voivat ihan helposti päätyä lähiseutuni kaduille. Kansainvälinen talous operoi valtaisassa mittakaavassa.

Tahdissa. Yritän elää suurimman osan elämäni kävelyn tahdissa. En tietenkään kävele koko aikaa. Lonkkani ja jalkani ovat liian vanhat ja kolottavat liiaksi kestääkseen paljoakaan asfalttia. Tahtini on *Andante* mieluummin kuin *Presto*. Google saa tehdä *Prestissimon* puolestani. Voin itse asiassa kiittää Googlea siitä, että se antaa minulle tilaa *Adagiolle* ja *Allegro non troppo*lle.

Aloin pohdiskelemalla lumikenkiä, koska ne kulkevat mieleisessäni tahdissa. Kokeilepa *Presto*a lumikengillä – pysyäksesi hiihtäjien tahdissa tai jotain – ja päädyt lumen peittämään *Cadenzaan*. Toisin sanoen tahti syntyy tehtävän asian ja tarvittavan nopeuden välille. Ei ole satumaa, että englannin kielessä tahti (*pace*) on pohjimiltaan kävelemistä.

Tämän päättömän pohdiskelun lopputulos on melkein absurdin ilmeinen. Meiltä loppuu aika (mikä on paljon vakavampaa kuin bensan loppuminen). Monilta ihmisiltä loppuu vesi. Jos jatkamme lisääntymistä samalla, kun tuhoamme viljelysmaata, meiltä loppuu ruoka. Ilmakehältä loppuu tila varastoida kasvihuonekaasuja, joita syydämme siihen hirmusta vauhtia. Jos jotain pitää lopettaa, niin ainakin tämä jatkuva loppuun asti kiiruhtaminen.

Monet ihmiset näyttävät nykyään uskovan, että me kuljemme hyvinvoinnin aidanviertä ja että meidän on kuljettava yhä lujempaa pysyäksemme hyvinvoinnin rajoissa. Mutta se on taas *meidän* raja-aitamme, eikä sillä, kuten tavallista, ole paljoakaan tekemistä muiden olentojen elintärkeiden rajojen kanssa. Uskon kuitenkin, että kuljemme sitäkin korkeammalla raja-aidalla. Kenties se ei rajaa mahdollista elämää Maapallolla ja täydellistä sukupuuttoa, mutta sen takana todennäköisesti on äärimmäinen kurjuus kaikelle elolliselle, myös itsellemme. Kaikki juoksentelumme on vienyt meidät tälle rajalle, ja jos haluamme välttää sen, on opittava kävelemään uudelleen. Sen ei tarvitse olla ihan kauheaa. Aivan kuin Google tarjoaa minulle *Adagion*, voidaan monia asioita, jotka kehitimme globaalia *Presto*a vasten, ajatella uusiksi tekemään globaali *Andante* mahdolliseksi. Mutta ei siitä pääse yli eikä ympäri. Meidän on käveltävä.

Käsikirjoituksesta suomentanut Ville Lähde

Viite

- 1 Ks. myös Chuck Dyke, Piikkilankoja preerialla. Suom. Ville Lähde. *niin & näin* 2/10, 20–27.